Č. 10.335.

Vodní právo (Slovensko): O povinnosti majitele průmyslového podniku vyčistiti potočiště, znečištěné odpadovanými vodami.

(Nález ze dne 8. února 1933 č. 2207.)

Věc: Dr. Artur Cz. v M. proti zemskému úřadu v Bratislavě o znečištění potoka.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Dne 16. srpna 1928 oznámil Petr H., obyvatel ze S., jménem s.-ských obyvatelů, že st-l Dr. Artur Cz. vypouští ze svého lihovaru v M. odpadní vody s rozličnými odpadky a látkami, jimiž se potok pod pálenicí zanáší tak, že potok »Plánava« nemůže odtékati, nýbrž vylévá se na sousední louky. Stejné oznámení učinili Petr H. a spol.

Po provedení místního šetření bylo výměrem okr. úřadu v Malackách z 9. října 1929 ve smyslu §§ 40 a 58 zák. čl. XXIII:1885 st-li uloženo, aby ve lhůtě 3 měsíců, počínajíc od doručení tohoto výměru, pod trestem uvedeným v § 185 bodu 3 cit. zák. čl. nechal vyčistiti »Potok pod pálenicou« v trati od vyústění odpadního kanálu z lihovaru až po I. most cesty M.-H., a to tím způsobem, že na této části dá vykopati ve starém korytě »Potoka pod pálenicou« příkop o šířce dna 1 m a v sklonu 1:1½, kdežto obec se zavázala v této části odstraniti šáchor a čistiti »Potok pod pálenicou« od I. mostu po mláku vykopáním a prodloužením dotyčného příkopu. Náhrada komisionelních výloh uložena st-li ve smyslu § 169 cit. zák. čl., ježto vodopolicejní přestupek se mu prokázal tím, že nemá čistící stanice pro odpadové vody a že odpadní vodu volně pouští do »Potoka pod pálenicou«. V odůvodnění bylo poukázáno na výsledek místního šetření, jímž se zjistilo, že z lihovaru st-lova se vede odpadová voda odpadním kanálem do »Potoka pod pálenicou«, do něhož asi 200 m před vyústěním odpadního kanálu ústí Pláňavský potok, a ježto do »Potoka pod pálenicou« se z lihovaru nanáší kal, nastává tím vzdutí vody, takže již malé vody potoka Pláňavského se rozlévají na s.-ské louky. Zmíněné opatření musilo býti učiněno nejen z důvodů polnohospodářských, nýbrž i z důvodů asanačního, ježto odpadový kal z lihovaru v »Potoce pod pálenicou« zahnívá a do okolí šíří nesnesitelný zápach.

Odvolání, které st-l z výměru tohoto podal, bylo nař. rozhodnutím odmítnuto a napadený výměr I. stolice s vyloučením citace § 58 zák. čl. XXIII:1885 potvrzen a doplněn poukazem na §§ 24 a 142 cit. zák. čl. s tím, že nařízené práce, nebudou-li v určené lhůtě provedeny, dají se okresním úřadem vykonati na účet povinného ve smyslu § 179 cit. zák. čl. V důvodech je v podstatě uvedeno toto: Výměr I. stolice byl vydán na základě místního jednání 30. srpna 1929, při němž skutkový stav byl zjištěn za účasti odborného znalce a zástupce odvolatele, který při tom prohlásil, že trvá na svém protokolárním vyjádření z 30. srpna 1928, podle něhož vyslovil ochotu »koryto« z lihovaru vycházející vody až k prvému mostu prodloužiti a z lihovaru pocházející nános na vlastní náklad odstraniti.«

Udržování koryta a břehů v dobrém stavu je podle § 40 vod. zák. sice povinností majitelů koryta, resp. břehů, ale podle téhož §u k výlohám tohoto udržování musejí přispívati všichni, kdo z toho mají užitek, a to je v tom případě podle zjištění skutkového stavu nesporně právě odvolatel, který používá dotyčného potoka k odvádění odpadních vod svého lihovaru. Že mu byl jeho příspěvek uložen výkonem určité práce na určeném úseku potoka, stalo se právě na základě jeho vyjádření z 30. srpna 1929, resp. 30. srpna 1928. Co třeba rozuměti pojmem udržování, stanoví § 7 zák. čl. XVIII:1913. Příspěvek st-lův je odůvodněn i tím, že celá práce má vlastně odstraniti škodlivý stav, jím způsobený. Poněvadž však st-l bez vodoprávního povolení (§ 42 zák. čl. XXIII:1885) nejen vpouští do potoka odpadní vody svého lihovaru (§ 18 cit. zák. čl.), ale kalem těchto nečištěných vod odpadních znečišťuje vodu potoka (§ 24 cit. zák. čl.) a způsobuje jeho zanášení (§ 142 cit. zák. čl.), bude věcí okresního úřadu, aby učinil vhodná opatření, jimiž by se užívání i udržování potoka ve smyslu vodního zákona trvale upravilo. Eventuelně má zakročiti podle § 185 cit. zák. čl. Paragraf 58 zák. čl. XXIII:1885 byl z výměru vyloučen, ježto jeho ustanovení na daný případ použíti nelze. Předpokladem výkonu práce st-li uložené ovšem je, jak odvolání správně uvádí, že obec M. napřed dá dotyčný úsek od šáchoru vyčistiti, jak jí týmž výměrem bylo uloženo.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané uvažoval nss takto: — —

— — —

Žal. úřad opřel svůj výrok, jímž st-li uložil za povinnost vyčistiti potok v dotyčné trati, jednak o předpis § 40, jednak o předpisy §§ 24 a 142 zák. čl. XXIII:1885.

Podle § 24 cit. zák., jímž (odst. 1) znečišťování vod škodlivými látkami je zakázáno, rozhoduje úřad vodní se zřetelem na požodavky veřejného zdravotnictví a na existující užívání o tom, jaká opatření jsou nutná, aby z továren, bání a jiných podniků odpadky a jiné znečištěné vody do jiných vod mohly býti svedeny (odst. 2). Jestliže vodní úřad příkaz st-li daný opřel o tento předpis (§ 24 odst. 2), jest opatření to tímto zákonným ustanovením kryto, zejména když stížnost ani nevytýká, že by se předpis ten na daný případ nehodil, ani nepopírá faktum znečišťování potoka, ani netvrdí, že požadavky veřejného zdravotnictví a dosavadní užívání vyčištění potoka nevyžadují.

Jakožto subjekt, povinný vyčistiti potok v dotyčné trati, označil žal. úřad st-le. Učinil tak na podkladě § 40 zák. čl. XXIII:1885, podotknuv v důvodech, že udržování koryta a břehů v dobrém stavu je sice povinností majitelů koryta a břehů, ale že podle téhož předpisu musí k výlohám udržování přispívati všichni ti, kdož z toho mají užitek, což jest podle skutkového zjištění správního úřadu nesporně st-l, jenž potoka toho používá k odvádění odpadních vod ze svého lihovaru. Z toho je vidno, že žal. úřad povinnost vyčistiti potok neuložil st-li jako vlastníku koryta, resp. břehů, nýbrž proto, že užívaje potoka k odvádění odpadních vod lihovarských má z něho prospěch. Prospěch tento st-l vůbec nepopírá. Namítá-li tedy stížnost, že povinnost vyčistiti potok nemohla st-li býti uložena proto, že není majitelem řečiště, chápe st-l citaci § 40 nesprávně, neboť žal. úřad

mu spornou povinnost neuložil podle § 40 odst. 1 z titulu vlastnictví k potočišti, nýbrž podle § 40 odst. 2 cit. zák. článku z titulu prospěchu, jejž mu užívání potoka přináší. Zákonnou příspěvkovou povinnost ve smyslu právě citovaného § 40 ovšem žal. úřad transformoval v úkon pracovní, ale učinil tak na základě vlastní nabídky st-lovy, v níž st-l projevil ochotu koryto vody v »Čekre« až k prvnímu mostu prodloužiti a z lihovaru pocházející násyp na své vlastní výlohy odstraniti. Nabídku tuto žal. úřad v nař. rozhodnutí výslovně konstatuje a st-l správnost tohoto zjištění nepopírá.

St-l namítá dále, že nemůže býti uznán povinným vykonávati uloženou práci sám, ježto povinnost taková stihá v prvé řadě majitele břehův a koryta. Tím st-l zřejmě míří na předpis § 40 odst. 1 zák. čl. XXIII:1885. Než námitce této nelze přisvědčiti, neboť platí o ní vše, co o významu § 40 pro případ st-lův bylo právě řečeno. Kromě toho přehlíží st-l, že právni základ jeho povinnosti k odstranění následků vpouštění lihovarských splašků do potoka spočívá již v předpise § 24, o jehož použitelnosti na daný případ rovněž se stala zmínka již výše, a podle něhož příkaz k odstranění závad může směřovati jen proti tomu, kdo vpouštěním odpadků a znečištěných vod do jiných toků závady způsobil.

St-l nemůže ani s úspěchem vytýkati, že mu nelze ukládati provedení zcela nových prací, ježto po jeho názoru provádění takových prací je podle § 184 bodu 3 zák. čl. XXIII:1885 trestné; neboť rozkaz daný podle § 24 cit. zák. článku nahražuje povolení, jehož je podle § 42 téhož zákona potřebí, a je tedy st-l příkazem daným podle § 24 chráněn proti výtce, že provádí práce úřadem nepovolené. — — — — —

Č. 10.336.

Pozemková reforma: I. Při odepření souhlasu stpú-u ke zcizení zabrané půdy podle § 7 záb. zák. nelze mluviti o právní moci v ten smysl, že by stpú, odepřev jednou souhlas, nemohl jej později uděliti. — II. O dosahu a významu souhlasu podle § 7 záb. zák.

(Nález ze dne 9. února 1933 č. 2268/32.)

Prejudikatura: Boh. A 1009/21, 3036/23.

Věc: Theodor T. na V. a spol. proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze o udělení souhlasu ke zcizení.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Usnesením de dato 24. srpna 1922 dala obvodová úřadovna stpú-u v Olomouci svolení podle zák. č. 32/18 Sb. a č. 108/21 ke kupní smlouvě z 12. srpna 1922, kterou manželé Jan a Elvíra M. od zabraného majetku st-lova koupili pozemky pč. . . . v kat. obci V. Výměrem z 27. května 1930 odvolala obvodová úřadovna tento souhlas s odůvodněním, že smlouva schválena byla s podmínkou, že na tomto stavebním pozemku do dvou roků od schválení kupitelé započnou se stavbou obytného domu a tuto do 3 let dokončí. Stavbu však neprovedli ani ji nezapo-